

Sygn. akt XVII AmE 104/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie – XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Wioleta Donoch

po rozpoznaniu w 8 października 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (dawniej (...) S.A.)**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o czasowe zwolnienie z obowiązku świadczenia usług dystrybucji paliw gazowych

od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 6 listopada 2015 r., znak: (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1440 (jeden tysiąc czterysta czterdzieści złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Bogdan Gierzyński

Sygn. akt XVII AmE 104/16

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 6 listopada 2015 r., znak: (...), na podstawie art. 4h ust. 3 i 4 w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. -Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 1059, z późn. zm.) oraz art. 104 k.p.a., po rozpatrzeniu wniosku przedsiębiorstwa energetycznego - (...) S.A. z siedzibą w W. k/P. o czasowe zwolnienie z obowiązku świadczenia usług dystrybucji paliw gazowych na zasadach określonych w art. 4 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne odmówił przedsiębiorstwu energetycznemu - (...) S.A. z siedzibą w W. k/P. udzielenia czasowego zwolnienia z obowiązku świadczenia usług dystrybucji paliw gazowych.

Prezes URE stwierdził m.in. w uzasadnieniu decyzji, że wziął pod uwagę ogólną sytuację finansową spółki, daty zawarcia umów i warunki, na jakich umowy zostały zawarte, wpływa postanowień umów na sytuację finansową spółki oraz odbiorców, stopień rozwoju konkurencji na rynku paliw gazowych, realizację obowiązków wynikających z ustawy, podjęte działania mające na celu umożliwienie świadczenia usług dystrybucji paliw gazowych, wpływ tej decyzji na prawidłowe funkcjonowanie i rozwój rynku paliw gazowych oraz stopień połączeń systemów gazowych i ich współdziałanie. Jak stwierdził, analiza wniosku (...) nie dostarczyła argumentów uzasadniających zwolnienie spółki z obowiązku świadczenia usług dystrybucji paliw gazowych ze względu na ogólną sytuację finansową (...), która jest dobra, a ryzyka jej pogorszenia ze względu na udostępnienie sieci dla alternatywnych sprzedawców mogą zostać zniwelowane przez działania spółki. (...) ponadto ma możliwość wypowiedzenia w ciągu roku w większości zawartych z

dostawcami umów z klauzulami (...) i zakupu niezbędnych wolumenów gazu na rynku (...) (np. na giełdzie towarowej) lub zakupu gazu np. na rynku (...) na warunkach bardziej atrakcyjnych niż dotychczasowe. Ma także możliwość zmiany sprzedawcy przez większych odbiorców końcowych przyłączonych do sieci (...) jest istotnie ograniczona ze względu na treść umów łączących ich z (...), zawierających klauzule (...) oraz kary umowne związane z wypowiedzeniem tych umów, a także umożliwienie sprzedawcom alternatywnym dostępu do sieci dystrybucyjnej (...) będzie miało pozytywny wpływ na sytuację odbiorców końcowych, dzięki wywołaniu presji cenowej na dotychczasowego lokalnego monopolistę. Wskazał też, że obecny poziom przepustowości na połączeniach transgranicznych z rynkiem (...) oraz zasady przesyłania gazu zakupionego przez (...) na rynku (...) lub na (...) giełdzie gazu nie stanowią żadnych barier w pozyskaniu przez (...) gazu z tych rynków.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył (...) S.A. z siedzibą w W. zaskarżając ją w całości i wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i wydanie decyzji o treści zgodnej z wnioskiem Powoda z dnia 1 kwietnia 2015 r., tj. udzielenia czasowego zwolnienia z obowiązku świadczenia usług dystrybucji paliw gazowych na zasadach określonych w art. 4 ust. 2 P.e. do dnia 31 grudnia 2015 r.

Odwołujący wniósł ponadto o:

- 1) zasądzenie od Pozwanego na rzecz Powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych;
- 2) rozpoznanie sprawy także pod nieobecność Powoda lub jego pełnomocnika.

Zaskarżonej decyzji odwołujący zarzucił:

- 1) naruszenie art. 4h ust. 1 i 3 ustawy P.e. poprzez ich niewłaściwą interpretację i w efekcie przyjęcie, że przedstawiony w sprawie stan faktyczny uzasadnia odmowę uwzględnienia wniosku powoda o czasowe zwolnienie z obowiązku świadczenia usług dystrybucji na zasadach określonych w art. 4 ust. 2 P.e., podczas gdy prawidłowa interpretacja ww. przepisów prowadzi do wniosku, że nieuwzględnienie wniosku Powoda skutkować może powstaniem trudności finansowych lub ekonomicznych i związanych z realizacją zobowiązań wynikających z uprzednio zawartych umów przewidujących obowiązek zapłaty za określoną ilość gazu ziemnego, niezależnie od ilości pobranego gazu;
- 2) naruszenie art. 7 w zw. z art. 77 i 80 k.p.a., poprzez błędną ocenę materiału dowodowego, a w konsekwencji błędne ustalenie stanu faktycznego i uznanie, że brak jest podstaw do czasowego zwolnienia Powoda z obowiązku świadczenia usług dystrybucyjnych paliw gazowych na zasadach określonych w art. 4 ust. 2 P.e.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Powód – (...) S.A. z siedzibą w W. jest przedsiębiorstwem energetycznym wykonującym działalność gospodarczą na podstawie udzielonych koncesji, w zakresie:

- a) obrotu paliwami gazowymi na podstawie koncesji nr (...) z dnia 12 grudnia 2001 r. z późn. zm.,
- b) obrotu paliwami ciekłymi na podstawie koncesji nr (...) z późn. zm.,
- c) obrotu gazem ziemnym z zagranicą na podstawie koncesji nr (...) z dnia 31 marca 2006 r. z późn. zm.,
- d) dystrybucji paliw gazowych na podstawie koncesji z dnia 12 grudnia 2001 r. nr P./ (...) z późn. zm.,
- e) skraplania gazu ziemnego i regazyfikacji skroplonego gazu ziemnego na podstawie na skraplanie gazu ziemnego i regazyfikację skroplonego gazu ziemnego w instalacjach skroplonego gazu ziemnego nr (...) z dnia 31 marca 2006 r.

Powód został wyznaczony przez Prezesa URE:

- a) operatorem systemu dystrybucyjnego, decyzją z dnia 10 lutego 2014 r. nr (...);

b) operatorem systemu skraplania, decyzją z dnia 22 sierpnia 2014 r. nr (...).

(...) świadczy usługi dystrybucji paliw gazowych na 31 obszarach dystrybucyjnych (wbrew błędnemu wskazaniu przez Pozwanego w uzasadnieniu zaskarżanej decyzji, iż obszarów tych jest 13) na terenie kilkudziesięciu miast i gmin zlokalizowanych na obszarze 13 województw, przy wykorzystaniu systemu dystrybucyjnego zasilanego z systemu przesyłowego (...) S.A., systemu dystrybucyjnego (...) sp. z o.o. oraz należących do niego instalacji skroplonego gazu ziemnego (...), przy czym system dystrybucyjny Powoda nie stanowi jednej całości, ale szereg niezależnych i często niepołączonych ze sobą podsystemów dystrybucyjnych. Obecnie dostarcza paliwo gazowe do odbiorców przyłączonych do jego systemu dystrybucyjnego na podstawie zawieranych z tymi odbiorcami umów kompleksowych w rozumieniu art. 5 ust. 3 PE, tj. umów zawierających postanowienia umowy sprzedaży i umowy o świadczenie dystrybucji paliw gazowych.

Pismem z dnia 1 kwietnia 2015 r. przedsiębiorstwo energetyczne - (...) S.A. z siedzibą w W. k/P. wystąpiło z wnioskiem o czasowe zwolnienie z obowiązku świadczenia usług dystrybucji paliw gazowych do dn. 31 grudnia 2015 r.

Spółka podniosła, że stosowny wniosek został złożony w związku z odmową świadczenia usługi dystrybucji paliw gazowych, jakiej udzieliła przedsiębiorstwu energetycznemu (...) Sp. z o.o., ze względu na okoliczności, o których mowa w art. 4h ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, tj. „jeżeli świadczenie tych usług może spowodować dla przedsiębiorstwa trudności finansowe lub ekonomiczne związane z realizacją zobowiązań zawartych umów przewidujących obowiązek zapłaty za określoną ilość gazu ziemnego niezależnie od ilości pobranego gazu, lub gdy świadczenie tych usług uniemożliwia wywiązanie się przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo z obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska”.

Spółka wniosła, aby zakresem złożonego wniosku objęte było zawieszenie prawa dostępu do sieci dystrybucyjnej (...) wszystkim podmiotom. /k. 1-6v, 10-82; k. 90-108, k. 109-192, k. 196-197v, k. 202-202v, k. 206-350, k. 354-358 akt adm./

Za rok 2014 (...) osiągnął przychody ze sprzedaży w wysokości (...) zł, koszty jego działalności operacyjnej wyniosły (...) zł, zysk netto (...) wyniósł (...) zł, natomiast zobowiązania długoterminowe (...) na koniec 2014 r. wyniosły (...) zł, z kolei zobowiązania krótkoterminowe wyniosły (...) zł.

Plan finansowy (...) na 2015 r., przewidywał wzrost przychodów ze sprzedaży do wysokości (...) PLN oraz wzrost zysku netto do wysokości (...) PLN.

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane. Sąd wziął pod uwagę również stanowiska stron zawarte zarówno w postępowaniu administracyjnym jak i sądowym.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, a postawione zarzuty są bezzasadne.

Stosownie do treści art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r. poz. 1059, z późn. zm.), przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii jest obowiązane zapewnić wszystkim odbiorcom oraz przedsiębiorstwom zajmującym się sprzedażą paliw gazowych lub energii, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, na zasadach i w zakresie określonym w ustawie. Świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji tych paliw lub energii odbywa się na podstawie umowy o świadczenie tych usług.

Wyjątek od powyższego obowiązku przewiduje art. 4h ust. 1 ustawy Prawo energetyczne, który to przepis stanowi, że przedsiębiorstwo energetyczne wchodzące w skład przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo może odmówić świadczenia usługi przesyłania, dystrybucji lub transportu gazu ziemnego, usługi magazynowania lub usługi

skraplania gazu ziemnego, jeżeli świadczenie tych usług może spowodować dla przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo trudności finansowe lub ekonomiczne związane z realizacją zobowiązań wynikających z uprzednio zawartych umów przewidujących obowiązek zapłaty za określoną ilość gazu ziemnego, niezależnie od ilości pobranego gazu, lub gdy świadczenie tych usług uniemożliwia wywiązanie się przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo z obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska.

Zaś zgodnie z ust 3 tego przepisu, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki, na podstawie uzasadnionego wniosku, o którym mowa w ust. 2, może, w drodze decyzji, czasowo zwolnić z obowiązków, o których mowa w art. 4 ust. 2, art. 4c, art. 4d ust. 1 oraz art. 4e ust. 1, nałożonych na przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem, dystrybucją lub transportem gazu ziemnego, magazynowaniem, skraplaniem lub regazyfikacją skroplonego gazu ziemnego lub ograniczyć te obowiązki.

Bezspornym jest, że powód jest przedsiębiorstwem energetycznym wchodzącym w skład przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, świadczącym usługi dystrybucji oraz sprzedażą paliw gazowych w rozumieniu art. 3 pkt 12 a ustawy Prawo energetyczne.

W sprawie nie jest także sporne, że świadczenie tych usług nie uniemożliwia wywiązanie się przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo z obowiązków w zakresie ochrony interesów odbiorców i ochrony środowiska.

Bezsporne jest również, że powód posiada zobowiązania wynikające z uprzednio zawartych umów przewidujących obowiązek zapłaty za określoną ilość gazu ziemnego, niezależnie od ilości pobranego gazu. Wynoszą one:

- (...) (...): 227 513 539 kWh (w tym 170 638 826 objętych klauzulą (...))
- (...): 209 994 424 kWh (w tym 151 998 971 objętych klauzulą (...))
- (...) (...): 55 420 906 kWh (w tym 55 420 906 objętych klauzulą (...))
- (...) (...): 51 161 541 kWh (w tym 40 183 910 objętych klauzulą (...))
- (...) (...): 352 470 278 kWh (w tym 312 223 250 objętych klauzulą (...))

Dopuszczalność odmowy świadczenia usługi przesyłania, a zarazem przesłanką zwolnienia z obowiązku wynikającego z przepisu art.4 ust. 2 ustawy Prawo energetyczne jest spełnienie przesłanki, że świadczenie tych usług może spowodować dla przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo trudności finansowe lub ekonomiczne związane z realizacją zobowiązań wynikających z uprzednio zawartych umów przewidujących obowiązek zapłaty za określoną ilość gazu ziemnego, niezależnie od ilości pobranego gazu.

W ocenie Sądu powód nie wykazał powyższej przesłanki. Spodziewane obniżenie przychodów wynikające ze spodziewanego zmniejszenia sprzedaży na skutek wejścia na rynek w ramach (...) nowego podmioty nie może być utożsamiane z użytym w ustawie określeniem „trudności finansowe lub ekonomiczne”.

Norma art. 4h ust. 1 ustawy Prawo energetyczne nie ma na celu ochrony przedsiębiorstwa energetycznego przed konkurencją lecz jedynie ochronę przed skutkami wynikającymi z uprzednio zawartych umów przewidujących obowiązek zapłaty za określoną ilość gazu ziemnego, niezależnie od ilości pobranego gazu. Wyłączenie nie obejmuje zatem skutków wolumenów paliw gazowych nie objętych klauzulą „take or pay”, a także skutków finansowych lub ekonomicznych w zakresie wolumenów objętych tą klauzulą, które przedsiębiorstwo energetyczne jest w stanie zniwelować bez istotnych trudności.

Powyższe względy przemawiają także za tym, a by trudności te miały charakter konkretny i realny, a nie jedynie hipotetyczny, gdyż norma art. 4h ust. 1 ustawy Prawo energetyczne jako przewidująca wyjątek nie może być interpretowana szeroko.

Zarówno w toku postępowania administracyjnego jak i odwoławczego przed Sądem, powód nawet nie wskazał, nie mówiąc o uprawdopodobnieniu, jakie trudności finansowe lub ekonomiczne spowoduje utrzymywanie się ustawowego obowiązku zapewnienia wszystkim odbiorcom oraz przedsiębiorstwom zajmującym się sprzedażą paliw gazowych lub energii, na zasadzie równoprawnego traktowania, świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji paliw gazowych lub energii, na zasadach i w zakresie określonym w ustawie. W szczególności zaś nie wskazał tych trudności w powiązaniu uprzednio zawartymi umowami przewidującymi obowiązek zapłaty za określoną ilość gazu ziemnego, niezależnie od ilości pobranego gazu w okresie na jaki domagał się zwolnienia.

Z powyższych względów brak było podstaw do uznania, że przez URE naruszył art. 4h ust. 1 i 3 ustawy Prawo energetyczne, a także przepisy art. 7 w zw. z art. 77 i 80 k.p.a.

Mając powyższe na względzie, odwołanie należało oddalić jako bezzasadne (art.479⁵³ 1 k.p.c.).